

f. Eks. i en Stationsby eller større Landsby, der underviser 100 eller 150 Børn. Det er et ganske urimeligt Forhold, som man ikke vil kunne staa sig ved ude omkring i Landsbyerne. Hvis det Forslag bliver opretholdt, som her er stillet med Hensyn til Andenlærerne, vil man i adskillige større Landsbyer og Stationsbyer, naar man undtager Førstelærerne, komme til at arbejde med ganske unge Lærere, som oven i Købet skifter ret hurtigt, eller ogsaa vil man faa en Stab af Andenlærere, som af en eller anden Grund ikke kan blive forflyttet. Og ingen af Delene er man tjent med. Det er derfor efter min Mening absolut nødvendigt, at der ændres noget ved Andenlærernes Lønninger; som de her er foreslaaede, kan man ikke tage dem. Det nytter ikke at henvise til, at Andenlærerstillingen er en Gennemgangsstilling. Det er den ganske vist i mange Tilfælde, men langtfra i alle. Der er ganske vist aabnet den Udvej, at Kommunalbestyrelsen kan indstille til Ministeriet, og Ministeriet kan godkende, at Andenlærerne i Skoler, hvor der er mere end een Andenlærer, skal lønnes efter den laveste Skala for Første- og Enelærere. Men efter mit Kendskab til Sogneraadene tror jeg ikke, at man ret mange Steder vil gaa den Vej, og det kan jo ikke nytte noget at foregøgle sig noget, som ikke vil ske. De allerfleste Steder paa Landet har man stadig bestræbt sig for at holde Lærerlønningerne saa smaa som muligt i Stedet for at bringe dem op paa en saadan Højde, som ens egne Børn kunde være tjente med. Jeg henstiller altsaa til Udvalget at se nøje paa de Lønninger, som er foreslaaede for Andenlærere. Kan man ikke forbedre dem paa anden Maade, saa kan det sikkert ske ved at sætte et Lønningstillæg til — maaske kan man saaledes sløbe den Tid over; indtil Skolekommissionen kommer med Forslag om en Nyordning af Skolevæsenet.

Dernæst vil jeg gerne sige et Par Ord om Forholdet mellem Købstadlærernes og Første- og Enelærernes Lønninger. Der er saavel for Købstæder som for Landsbyer foreslaaet to Lønningsskalaer. Hvis jeg nu regner med den højeste, saa begynder den for Købstædernes Vedkommende med 2 820 og stiger til 4 620, medens Første- og Enelærerne paa Landet begynder med 2 640 og slutter med 4 440 Kr. Der er altsaa i Købstadlærernes Favør 180 Kr. paa Slutlønnen. Lægger man dertil Stedstillægget, som er 210 Kr. i de større Købstæder, udkommer der det Re-

sultat, at Købstadlærere, der lønnes efter højeste Skala, aarlig har 390 Kr. mere end Lærerne i de Landsbyer, hvor der lønnes efter højeste Skala. Men alligevel vil Købstadlærerne blive langt, langt ringere end Landsbylærerne, idet deres Udgifter til Husleje og Skatter langt overstiger Landsbylærernes Udgifter paa disse to Punkter. Paa Landet faar den gifte Lærer Tjenestebolig for $\frac{1}{8}$ af Begyndelseslønnen, altsaa 330 Kr., men i Købstæderne vil man fremtidig ikke i ret mange Tilfælde kunne leje en 4-Værelses Lejlighed for under 1 000—1 200 Kr. Jeg kan oplyse, at man i København for en 4-Værelses Lejlighed i en af Kommunens Bygninger for nylig har forlangt 3 400 Kr. plus 1 200 Kr. til Brændsel — der er Centralvarme i Lejligheden. Det vil altsaa sige, at der for en 4-Værelses Lejlighed med Varme maa betales 4 600 Kr. om Aaret. — Jeg ser, at et æret Medlem, som repræsenterer en Landkreds, sidder og smiler. Det ærede Medlem har, saa vidt jeg kan forstaa, ikke mindste Begreb om, hvorledes Huslejeforholdene ligger i Købstæderne, for ellers vilde han ikke smile. Her staar man nemlig overfor et meget alvorligt Forhold. Jeg gad se den Købstadlærer, der med de Lønninger, som her foreslaas, kan betale 1 000—1 200—1 400 Kr. i Husleje, og det kommer han til, hvis han vil have Tag over Hovedet. Regner jeg nu med, at en Købstadlærer skal give 1 000 Kr. for en 4-Værelses Lejlighed — og mindre faar han den ikke for i Fremtiden, derom føler jeg mig ganske overbevist; han maa endda prise sig lykkelig, hvis han kan faa den til den Pris — kommer denne Købstadlærer til at betale 670 Kr. mere om Aaret i Husleje end Landsbylæreren. Endvidere er der Skatten. Her regner man i Købstæderne med mindst 10 pCt., og mange Steder ligger den endda højere, medens den paa Landet neppe overstiger 3—4 pCt. Hvis vi nu tager Slutlønnen og regner uden Tillæg og Fradrag paa Grund af god eller daarlig Skatteevne, vil Købstadlæreren komme til at betale 10 pCt. af 4 620 Kr. eller 460 Kr. om Aaret i Kommuneskat, medens Landsbylæreren, hvis vi regner med 4 pCt., vil komme til at betale ca. 170 Kr. Købstadlæreren vil altsaa komme til at betale 290 Kr. mere i Skat end Landsbylæreren, og det er sikkert endda meget lavt regnet. 670 Kr. mere betaler han i Husleje, 290 Kr. mere i Skat, i alt har han altsaa en Merudgift af 960 Kr. om Aaret. Drager vi derfra